

OMEZOVÁNÍ VOLNOBĚHU MOTORŮ U AUTOMOBILŮ

USA

KLÍČOVÁ SLOVA:

Snížení emisí, zlepšení imisní situace v NP, marketingová kampaň

POPIS OPATŘENÍ:

* Volnoběh: Provoz motorů při nízkých otáčkách.

Vozidla ve Spojených státech spotřebují každý rok více než 22,71 miliard litrů nafty a benzínu – aniž by se pohnula. Zhruba polovinu paliva z toho spotřebují osobní automobily. Iniciativa koalice Národních parků a Koalice čistých měst amerického ministerstva energetiky podporuje dopravní projekty, které vzdělávají návštěvníky parku o výhodách přechodu na cenově dostupná domácí alternativní paliva, vozidla vybavená pokročilými technologiemi a technologie či strategie šetřící palivo. Prostřednictvím tohoto programu Yellowstone-Teton Clean Energy Coalition pomohl parku vyvinout kampaň na zasílání zpráv, která by snížila používání volnoběhu motoru vozidel (IDLE FREE) zaměstnanců i návštěvníků. Kampaň zahrnovala samolepky na vozidla, upomínkové karty, slib nevyužívání volnoběhu motorů pro firmy a vzdělávání zaměřené na běžné mylné představy o potřebě volnoběhu motoru.

Jak změnit návyk na využívání volnoběhu motoru u vozidla

- Ujistěte se, že je vaše vozidlo správně seřízeno.
- Nespoléhejte se na zvyk, ověřte si doporučení výrobce týkající se údržby a optimálního provozu.
- Vyhněte se dálkovým startérům vozidel, s výjimkou podmínek pod 0 °F (tedy téměř minus 18 °C).
- Zvažte použití předehřevu bloku motoru. Ohřívač lze načasovat tak, aby se zapnul jednu až dvě hodiny před spuštěním motoru. Blokované topení snižuje namáhání startéru a baterie, může zkrátit dobu nehybného zahřívání v extrémních mrazech a umožňuje vozidlu spotřebovat méně paliva během zahřívací jízdy.
- Chraňte se dostatečně před přírodními živly teplým oblečením.
- Připravte si škrabky na okna, které fungují, nebo použijte kryt předního skla.
- U těžkých vozidel nebo vozidel, která potřebují napájení, když jsou v klidu, nainstalujte malou pomocnou napájecí jednotku, která poskytuje nezávislé

topení, teplo, klimatizaci a/nebo elektrickou energii, když vozidlo není v pohybu. Tato zařízení jsou účinnější.

VYBRANÉ ČASTÉ MÝTY O VOLNOBĚHU:

Mýtus: „Můj motor se musí zahřát.“

→ Nejlepší způsob, jak zahřát vozidlo, je řídit ho. Celkové doporučení pro tzv. mezní bod volnoběhu je 30 sekund. Každých více než 10 sekund volnoběhu spotřebuje více paliva, než je nutné k restartování motoru. Zahřátí potřebují také ložiska kol, řízení, odpružení, převodovka a pneumatiky. Jediným způsobem, jak toho dosáhnout, je s vozidlem jet. Máte strach o startér nebo baterii? Stačí třicet sekund.

Mýtus: „V chladném podnebí musí motory více běžet na volnoběh.“ Lehký benzín nebo nafta: podívejte se do návodu k vozidlu, zda neobsahuje konkrétní doporučení, ale některá dobrá pravidla jsou:

- Nad 32° Fahrenheita (0°C): Není nutné spouštět motor předem. Nejlepší způsob, jak vozidlo zahřát, je mírnou rychlostí rovnou vyjet.
- 0°–32° Fahrenheita (tedy -18 až -35 °C): Volnoběh pustit až na 30 sekund, aby byla zajištěna úplná cirkulace motorového oleje. Pokud jsou cestující ve voze velmi starí nebo kojenci, může být pro jejich bezpečnost nutné kabinu vyhřát.
- Pod 0° Fahrenheita: až 1 až 3 minuty, aby zahuštěný motorový olej adekvátně obíhal celým motorem, po delší dobu potřebnou k odmrazování.

Těžká nafta: EPA a několik výrobců vznětových motorů nedoporučuje déle než 3 až 5 minut.

Mýtus: „Velké naftové motory potřebují více volnoběhu.“

EPA, American Trucking Association a několik výrobců naftových motorů doporučují 3 až 5 minut, aby bylo umožněno chlazení turbo po plném zatížení. Výrobci motorů také doporučují vypnout a znovu nastartovat několikrát denně, namísto nepřetržitého volnoběhu, aby se šetřilo palivo a opotřebení motoru. Více o dieslových motorech:

- Opotřebení motoru: Doporučení od výrobců motorů - včetně těch pro těžké motory - navrhuje volnoběh ne déle než 3 až 5 minut. Provoz motorů při nízkých otáčkách (volnoběh) způsobuje větší opotřebení než při běžných otáčkách, což může zvýšit náklady na údržbu a zkrátit životnost motoru.
- Restartování: Většina novějších vznětových motorů zůstává v teple několik hodin po vypnutí. Zachová se dostatek tepla, aby se motor udržel teplý a nebyly problémy se startováním. Starší vozidla mohou mít větší potíže s restartováním, ale nepředpokládejte, že by nové motory měly být provozovány jako starší. Zkontrolujte doporučení výrobce.
- Želírování: želírování motorové nafty bývalo před lety problém, ale rafinerie vytvořily zimní směsi, které lépe odolávají chladnějším teplotám.

Mýtus: „Volnoběh vyčistí zamrzlé čelní sklo.“

→ Levné kryty čelního skla lze nalézt online nebo v obchodech. Nebo můžete zkusit podložku, plachtu, prostěradlo nebo koberec.

Situace v NP jiných zemí

V některých dalších zemích je zbytečné pouštění motoru i jeho zahřívání na volnoběh zakázáno obecně (např. Německo, Rakousko, Švýcarsko, Belgie a další) a např. v Německu je možné je pokutovat ve výši 80 euro a výše.

Řada materiálů upozorňuje na velkou spotřebu a dlouhou dobu, kterou motor potřebuje při zahřívání na provozní teplotu při volnoběhu.

Stálý výbor Alpské úmluvy proto na svém 37. zasedání přijal „Ustanovení smluvních stran o používání motorových vozidel a motorových letadel v Alpách“. Uvádí i přehled regulací v Německu, Švýcarsku, Lichtenštejnsku, Slovinsku, Rakousku a Itálii – od str. 12 se speciálně zabývá situací v CHKO, resp. v NP.

Zdroje:

Německo: <https://www.versicherungsbote.de/id/4905594/Motor-warm-laufen-lassen-Es-droht-ein-hohes-Bussgeld/>

Belgie: <https://fahrmit.be/den-motor-im-stand-laufen-lassen-ist-nicht-nur-umweltschadlich-sondern-auch-verboden/>

Země Alpské úmluvy: https://www.alpconv.org/fileadmin/user_upload/Organisation/TWB/Transport/Study_motor_vehicles_planes_de_fin.pdf

ZDROJE A DALŠÍ DOPORUČENÁ LITERATURA:

IDLE FREE (National Park services): <https://www.nps.gov/articles/idlefree.htm>
Stálý výbor Alpské úmluvy (2009) *Bestimmungen der Vertragsparteien über die Verwendung von Kraftfahrzeugen und motorisierten Luftfahrzeugen in den Alpen.* [Ustanovení smluvních stran o používání motorových vozidel a motorových letadel v Alpách.] Dostupné z: https://www.alpconv.org/fileadmin/user_upload/Organisation/TWB/Transport/Study_motor_vehicles_planes_de_fin.pdf.

Evropské společenství (2009) *Alpská úmluva.* Dostupné z: <https://www.alpconv.org/en/home/convention/framework-convention/>

Samolepky a informační letáky upozorňující na volnoběh motorů v amerických národních parcích. Zdroj: National Park Services